

[زوایای تازه از دزدی ۲ میلیارد دلاری آمریکا/ ۱۳۸۲؛ سال خریداری اوراق و صدور رأی دادگاه آمریکایی](#)

در حالی که برخی مسئولان فعلی دولت به دنبال مقصر جلوه دادن دولت قبل در خرید اوراق قرضه دلاری هستند، بررسی اظهارات مسئولان فعلی و سابق نشان می‌دهد این اوراق در سال ۸۲ خریداری شده و دقیقاً در همان سال دادگاه آمریکا رأی به پرداخت غرامت به بازماندگان حادثه لبنان داده است.

از اولین روزهای اردیبهشت ماه که رأی دیوان عالی آمریکا صادر و ۲ میلیارد دلار از منابع ایران به نفع بازماندگان حادثه پتروسون مصادره شد، موضعگیری‌های متفاوتی از سوی مسئولان فعلی و سابق مطرح شده که برای روش‌تر شدن ماجرا، واکاوی آن‌ها ضروری است.

در بدو امر باید دید این اوراق قرضه در چه زمانی خریداری شد. به گفته عراقچی معاون وزیر امور خارجه اوراق قرضه دلاری در سال ۲۰۰۳ (۱۳۸۲) خریداری شده که این مربوط به دوره رئیس کلی ابراهیم شیبانی بر بانک مرکزی و در دوران دولت هشتم یعنی سیدمحمد خاتمی برمی‌گردد.

در واقع این اوراق در شرایطی خریداری شد که «دولت آمریکا در سال ۱۹۹۶ قانون مصونیت‌های دولت‌های خارجی (مصوب ۱۹۷۶) را اصلاح کرد، بر اساس این اصلاحیه دعاوی متعددی توسط اشخاصی که در کشورهای مختلف، از عملیات نیروهای جهادی نظیر حماس و حزب الله آسیب دیده بودند و یا بازماندگان آنها علیه جمهوری اسلامی ایران، مطرح شد و دادگاه‌های آمریکا نیز با وجود عدم شرکت ایران در این محاکم به صرف ادعای خواهان‌ها و با دلایلی بی‌اساس به پرداخت غرامت به اشخاص و نهادهای آمریکایی حکم دادند.»

همچنین «یکی از این دعاوی که با نام پرونده پتروسون شناخته می‌شود، مربوط به انفجاری بود که در سال ۱۹۸۳ در لبنان اتفاق افتاد و طی آن مقر تفنگداران دریایی آمریکا در لبنان مورد حمله قرار گرفت و حدود ۲۴۰ نفر از تفنگداران آمریکایی در آن کشته شدند.

بازماندگان این اشخاص، در سال ۲۰۰۳ موفق به تحصیل رأی از دادگاهی در آمریکا شدند که جمهوری اسلامی ایران را به پرداخت حدود ۲ میلیارد دلار آمریکا غرامت به خواهان‌ها محکوم می‌کرد.»

به گزارش فارس، جملات داخل گیومه از سوی حمید قنبری مدیر اداره بررسی های حقوقی بانک مرکزی مطرح شده است.

بنابراین خرید این اوراق با علم به صدور این حکمها در دادگاه آمریکا بوده و در واقع در همان سالی که این رای صادر شده، اوراق نیز خریداری شده است.

اما این تحصیل رای توسط بازماندگان حادثه، منجر به دریافت غرامت از ایران نمی شود زیرا ایران مرادوات مالی با آمریکا ندارد و امکان بلوکه کردن پول های ایران برای آمریکا وجود نداشت.

بنابراین هم صدور رای و هم خرید اوراق در سال 2003 میلادی (1382 شمسی) انجام اما وصول آن میسر نشد.

به گزارش فارس، منابع آگاه و رسمی تاکنون زمان صدور رای دادگاه آمریکا برای توقیف اموال را سال 2007 عنوان کرده اند که این رای با هدف اجرایی شدن رای سال 2003 بوده است چرا که دادگاه فدرال آمریکا در آن سال در حکمی خواستار پرداخت مبلغ 2.65 میلیارد دلار به خانواده های قربانیان انفجار سال 1983 بیروت و چند انفجار دیگر شده بودند و دادگاه آمریکا سال 2003 هم چنین رای صادر کرده بود.

محمود بهمنی رئیس کل بانک مرکزی ایران در سال های 1387 تا 1392 در این باره گفته است: تمام سوابق و مستندات مربوطه در این باره در بانک مرکزی موجود است. این اوراق بخشی از ذخایر ارزی متعلق به بانک مرکزی بوده و نه دولت، ضمن اینکه اوراق قرضه دلاری در کشورهای اروپایی نگهداری می شد، نه در آمریکا.

وی اظهار داشت: از اواسط سال 86 (2007) که انجام مبادلات دلاری برای ایران ممنوع شد، اداره بین الملل بانک مرکزی و ادارات مربوطه دیگر، اقدامات زیادی برای فروش اوراق قرضه انجام دادند ولی امکان فروش بخشی از این اموال که «کد دلار» داشتند، به علت تحریم های مربوط به مبادلات دلاری، میسر نشد.

به گزارش فارس، این اظهارات بهمنی نشان می دهد، حجم اوراق قرضه خریداری شده بیشتر از 2 میلیارد دلار بوده زیرا بخشی از این اوراق در همان زمان فروخته و به ارز تبدیل شده است.

اما اینکه چگونه اوراق قرضه دلاری متعلق به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصادره می شود، ماجرای است که توسط ظهروند سفیر سابق ایران در ایتالیا مطرح می شود. وی در این باره گفته است: در دولت اصلاحات، این اوراق را یک بانک کانادایی به عنوان بانک عامل و امین بانک مرکزی ایران خریداری کرده و در صندوق ذخایر ارزی و معتبر نگهداری می کرده است که در پایان پنج سال و زمان سر رسیدش قاعدتا باید تبدیل به دلار می شده است که همان موقع بانک کانادایی می گوید امکان نگهداری این پولها را ندارد.

وی افزود: در نتیجه بانک مرکزی به عنوان کارفرما می گوید که پولها به bank obey در رم منتقل شود و با هدف اینکه می خواستند در کشورهای دیگر هم اعتبار داشته باشند، این پول (اوراق قرضه دلاری) را به داخل ایران منتقل نکردند.

به گفته ظهروند: سال 87 ماجرا توسط خانواده سربازان آمریکایی کلید خورد و آنها دنبال گرفتن غرامت از ایران بودند و برای این کار از پلیس فدرال آمریکا کمک گرفتند و به دلیل خیانت مدیر عامل بانک مذکور، ماجرای پول های ایران در این بانک فاش و این پولها در رم بلوکه می شود.

به گزارش فارس، هم قنبری مدیر اداره بررسی های حقوقی بانک مرکزی و هم بهمنی رئیس کل سابق بانک مرکزی به تلاشها و اقدامات انجام شده برای جلوگیری از اجرایی شدن این رای دادگاه آمریکا اشاره می کنند و طهماسب مظاهری رئیس کل اسبق بانک مرکزی هم تصریح می کند: بانک مرکزی تلاش کرد تا هرچه دارایی به شکل دلار و یا اوراق و ذخایر ارزی با واحد دلار داشت را به واحدهای دیگر ارزی تبدیل کند تا از دستبرد آمریکا مصون بماند.

مظاهری افزود: بخشی از این کار انجام شده ولی بخشی از ذخایر و اوراق دلاری تحریم شد و در نهایت، بانک مرکزی بخشی از آن را آزاد کرده و بخش دیگری هم در تحریم آمریکا ماند.

رئیس کل اسبق بانک مرکزی رقم اوراق قرضه دلاری یا ذخایر دلاری بلوکه شده ایران توسط آمریکا را 7.5 میلیارد دلار عنوان کرده و می گوید: همه باید دست به دست هم دهیم تا این ذخیره ارزی بانک مرکزی کشور را آزاد کنیم.

به گزارش فارس، با وجود اینکه مدیر اداره بررسی های حقوقی بانک مرکزی اولین رای صادر شده برای دریافت غرامت از ایران را سال 2003 عنوان می کند، محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه در جمع خبرنگاران، با نادیده گرفتن این واقعیت می گوید: « 2 رای توسط دادگاه آمریکا در سال های گذشته علیه یک مجموعه ای از دارایی های ما که اوراق قرضه آمریکا بود صادر شد. این 2 رای هر کدام مربوط به 5 تا 7 سال قبل است، مراحل رسیدگی به این رای هم و همچنین دادگاه تجدید نظر قبل از این دولت پایان یافته بود.»

بحث دیگری که در این بین محل بحث بوده و هنوز مشخص نشده، دامنه تصمیم گیری درباره خرید این اوراق قرضه است.

برخی مسئولان ارزی سابق بانک مرکزی تصمیم‌گیری درباره خرید اوراق قرضه را محدود به معاونت ارزی و در سطح مدیران کل و می‌دانند اما برخی دیگر عنوان می‌کنند که در جلسه شورای عالی امنیت ملی توسط برخی اعضا نسبت به این اقدام هشدار داده شده بود.

به گزارش فارس، طبق آنچه که تاکنون از سوی مسئولان و افراد مطلع مطرح شده، اولین رأی صادر شده دادگاه آمریکا برای دریافت غرامت از ایران در سال بوده انجام و در همان سال این اوراق قرضه دلاری خریداری شده است.

وقوع این دو اتفاق در زمان ریاست ابراهیم شیبانی صورت گرفت و در آن سال محمد جعفر مجرد معاون ارزی و غلامعلی کامیاب از مدیران وی بوده بوده است که تاکنون از ناحیه این افراد پاسخی درباره این ماجرا مطرح نشده است.

محمد جعفر مجرد 10 آذر ماه 1386 با حکم طهماسب مظاهری جای خود را به رضا راعی می‌دهد که در آن سال دادگاه فدرال آمریکا با هدف اجرایی شدن حکم سال 2003 رأی به پرداخت غرامت به بازماندگان حادثه لبنان می‌دهد و دوران معاونت ارزی راعی همزمان می‌شود با اجرای آن حکم در سال 1387.

دوره ریاست کلی مظاهری بر بانک مرکزی تا مهر 87 ادامه می‌یابد و بعد از او بهمنی بر صندلی ریاست تکیه می‌زند.

بنابراین ریاست بهمنی بر بانک مرکزی مصادف با اجرای حکم دادگاه آمریکا مبنی بر بلوکه شدن اوراق قرضه دلاری بوده است.

سوال اصلی در اینجا است که چرا با وجود رأی دادگاه آمریکا، و احتمال توقیف اموال ایران، در همان سال (2003) اوراق قرضه دلاری خریداری شد و چرا برای جلوگیری از وقایع احتمالی، این اوراق در همان سال‌ها به فروش نرسید؟

به گزارش فارس، قطعاً در ماجرای برداشت 2 میلیارد دلاری از حساب ایران توسط دولت ایالات متحده هنوز زوایای پنهان و مطرح نشده قابل تاملی وجود دارد که برای مشخص شدن آن نیازمند بررسی آن توسط کمیته ویژه مانند کمیته‌های حقیقت‌یاب است و مسئولان اقتصادی کشور در آن زمان باید در این باره پاسخگو باشند تا قصورهای صورت گرفته مشخص و برخوردهای قانونی انجام شود.

منبع: فارس

<http://qom.basij.ir/node/41840>